

Piret Paiste

Saatja: Annela Näalik <annelanlk@gmail.com>
Saatmisaeg: esmaspäev, 30. detsember 2024 18:24
Adressaat: Piret Paiste
Teema: Re: Upa külas Pärna detailplaneering

Järeltegevuse lipp: Järeltegevus
Olekulipp: Lipuga märgitud

Tere,

Saadan Upa küla arvamuse allolevas kirjas küsitud prohvetikivi säilitamise vajaduse osas. Küla seisukoht on, et koostöös arendajaga tuleb leida lahendus kivi säilitamiseks. Kui see ei ole võimalik täpselt samas asukohas, siis leida sobiv asukoht. Nii Keskkonnaamet, Muinsuskaitseamet kui ka Kuressaare Siioni Kogudus on oma vastustes pidanud kivi säilitamist oluliseks ja märkinud, et kultuurilise väärtusega objekti säilitamine on vajalik, parand rikastab keskkonda ja kannab endas ajalugu. Upa küla kogukond toetab kivi säilitamise vajadust ja selle eksponeerimist.

Head vana-aasta lõppu!

Lugupidamisega
Annela Näalik
Upa külavanem

Kontakt Piret Paiste (<piret.paiste@saaremaavald.ee>) kirjutas kuupäeval E, 9. detsember 2024 kell 14:38:

Tere.

Pöördun Teie kui Upa külavanema poole seoses Upa küla Pärna detailplaneeringu koostamisega.

Saaremaal Upa külas Pärna katastriüksusel (71401:001:3784) on koostamisel detailplaneering elamukruntide moodustamiseks.

Planeeringualal asub Maa-ameti pärandkultuuri kaardi alusel prohvetikivi.

Keskkonnaamet on kirjas välja toonud: *Planeeringualas asub pärandkultuuri objekt Prohvetikivi (270:KIV:001). Kivi ei ole riikliku kaitse all, kuid omab Saaremaal tähelepanu kultuuriloolise tausta tõttu. Prohvetikivi on Saaremaal kõige enam tuntud vennastekoguduse kooskäimise kohana, kus kivi juures peeti palveid ja sai alguse Kuressaare Siioni kogudus. Kivi tuleb säilida oma esialgses kohas, kui see ei õnnestu, tuleb teavitada pärandkultuuriobjektide registripidajat ning saata viimane foto kivist selle objekti mälestuse hoidmiseks.*

Planeeringust huvitatud isik ei soovi prohvetikivi säilitada ja soovib selle likvideerida, kuna asub suhteliselt kinnistu keskel ja ei soovi seal edaspidi avalikku kasutust ette näha. Kivile juurdepääs oli aastaid kinni, oksad ja puud ees.

Palusime ka Muinsuskaitseameti seisukohta olemasolevas asukohas prohvetikivi säilitamise osas.

Muinsuskaitseamet tõi oma kirjas välja järgneva:

Pärandkultuuri objektid ei ole riikliku kaitse all ega Muinsuskaitseameti vastutusallas.

Pärandkultuuri objektid on koondatud ühte infosüsteemi RMK eestvedamisel. Soovitame taoliste objektide kooskõlastuste asjus pöörduda RMK poole.

Saame vaid soovitada kultuurilise väärtusega objekti säilitamist algsel asukohal või selle läheduses planeeringulahenduses määratud avaliku kasutusega alal, sest pärand rikastab meie keskkonda ja kannab endas ajalugu.

Kui see ei õnnestu, siis soovitame pöörduda kiviga tihedalt seotud Kuressaare Siioni koguduse poole, kes võib olla huvitatud kivi teisaldamisest kogudusele sobivasse uude asukohta nii, et säilib koguduse võimalus prohvetikivil käia.

Seejärel edastasin päringu Kuressaare Siioni kogudusele, kes vastas järgmiselt:

Upa külas Pärna kinnistul asuv prohvetikivi on oluline kultuurilooline objekt mitte ainult Kuressaare Siioni kogudusele, vaid ka teistele Kuressaare kogudustele. See kivi on olnud maamärgi tähendusega varsti 300 aastat. Esimesed teadaolevad seosed nimetatud Upa kiviga on tõepoolest seotud vennastekoguduse algusega aastast 1740. Kõik hilisemad faktid lisaks. Osa neist on ära märgitud ka kivi juures oleval infotahvil.

Kogudused puhastasid ühiselt talgutööna selle kivi ümbruse. Üks entusiastidest kivi esiletoomisel ja selle koha taasväärtustamisel oli tollane Saaremaa muuseumi teadur Raul Salumäe.

Mõistame arendaja raskusi oma plaanide realiseerimisel seoses Prohvetikiviga. Samas ei ole me kuidagi nõus selle koha ja kivi lõpliku likvideerimisega. Oleks ääretult kurb, kui arendajate ja valla teadmisel kõrvaldatakse sisuliselt osa meie enda ajaloolisest pärandist põhjusel, et paik ei ole võetud vastava kaitse alla. Kui seal oleks leitud kasvamas näiteks mõni käpaline, siis vist oleks asjad teisiti...

Pakume välja kompromissi kivi liigutamise kinnistute piirile, kus ta maaomanikke otseselt ei segaks, aga kuhu võiks viia kas kruntideni rajatav tee või rada nii, et märgistatud kivi oleks siiski leitav.

Margus Mäemets, EEKBKL Kuressaare Siioni koguduse pastor

Anti Toplaan, EELK piiskop

Alur Õunpuu, EKNK piiskop

Paulus (Paavo Paul) Pihlak, EAÕK Kuressaare Püha Nikolai koguduse preester

Käesoleva kirjaga küsime kogukonna arvamust kivi säilitamise vajaduse osas.

Senise menetluse materjalid on kättesaadavad: <https://gis.saaremaavald.ee/failid/DP/DP-24-012/>.

Parimat

Piret Paiste

Planeeringuspetsialist

Saaremaa Vallavalitsus | Tallinna tn 10, Kuressaare 93819

+372 452 5093 | +372 5558 5708 | www.saaremaavald.ee